

Datum

2019-04-24

Vår referens

Izabella Arwidson

Projektledare

izabella.arwidson@malmo.se

**Tjänsteskrivelse för ansökan av medel för genomförande av informationsspridande insatser om skötsel av anläggningar med konstgräs och plastgjutet granulat
MN-2019-4035**

Sammanfattning

Kommunfullmäktige i Malmö stad fattade 2016-04-28 beslut om att verka för en utfasning av mikroplast genom om möjligt ersätta med alternativa miljövänligare lösningar och produkter. Representanter från fastighets- och gatukontoret, fritidsförvaltningen, förskoleförvaltningen, grundskoleförvaltningen och serviceförvaltningen under ledning av miljöförvaltningen har undersökt hur de medel som finns avsatta i kommunstyrelsens anslag till förfogande i Malmö stads budget 2019 för åtgärder för att stoppa utsläppen av plast från konstgräsplaner skulle kunna prioriteras. För de kommunikativa insatser som miljöförvaltningen har för avsikt att leda och samordna, ansöker miljönämnden om 50 000 kronor ur kommunstyrelsens anslag för förfogande för insatser som ska verka för att berörda inom Malmö stad får information om hur ytor med konstgräs och platsgjutet granulat ska skötas.

Förslag till beslut

1. Miljönämnden avropar 50 000 kronor ur kommunstyrelsens anslag till förfogande 2019 för genomförande av informationsspridning om skötsel av anläggningar med konstgräs och plastgjutet granulat.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelsen, daterad 2019-04-24

Beslutsplanering

Miljönämnden, 2019-05-21

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Fritidsnämnden

Förskolenämnden

Grundskolenämnden

Serviceämnden

Tekniska nämnden

Ärendet

Konstgräsplaner med granulat behöver ersättas eftersom de bidrar till spridning av mikroplast. Granulatet följer med i samband med snöröjning, i fotbollsspelarnas kläder och skor, hamnar utanför planerna och följer med dagvattnet. Man har sett att även slitage av granulat i platsgjutet format, så kallat gummi-asfalt, som används som fallskydd på förskolegårdar, grundskolegårdar och lekplatser, sprids till miljön.

Kommunfullmäktige i Malmö stad fattade 2016-04-28 beslut om att uppdra åt de nämnder som handlar upp och hanterar mikroplastprodukter inom sin verksamhet att verka för en utfasning genom att ersätta med alternativa miljövänligare lösningar och produkter där det finns möjlighet. Miljönämnden fick i uppdrag att i dialog med VA Syd aktualisera frågan om omhändertagande av mikroplaster i reningsprocessen inom ramen för kommande kemikalieplan för Malmö stad.

För att kunna fasa ut konstgräsplaner med granulat, anläggningar med platsgjutet granulat och konstgräs utan granulat krävs att Malmö stad anlägger och testar olika alternativa material. När det gäller konstgräsplaner med granulat finns det idag inte något fullgott alternativt material som kan erbjuda samma mängd nyttjandetimmar för utövarna. Det finns idag inte heller ett fullgott ersättningsmaterial till platsgjutet granulat som uppfyller de tillgänglighetskrav som finns på förskolegårdar, grundskolegårdar och lekplatser eller till tak och balkonger där alternativ som sand och gräs inte kan användas. Samtidigt som tester av olika alternativa material pågår är det av stor vikt att Malmö stad arbetar förebyggande med att minska spridning av mikroplast från redan befintliga anläggningar.

Arbetet bidrar till Malmö stads miljömål, kommunfullmäktigas beslut angående utfasning av mikroplast, det regionala arbetet med miljömålen, det nationella miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö samt FN:s globala hållbarhetsmål, främst mål 3 Hälsa och välbefinnande, mål 6 Rent vatten och sanitet, mål 11 Hållbara städer och samhällen, mål 12 Hållbar konsumtion och produktion och mål 14 Hav och marina resurser.

Förslag till prioriterade åtgärder och tester finansierade av kommunstyrelsens anslag till förfogande

Ett gemensamt arbete har genomförts för att prioritera hur de medel som finns avsatta i kommunstyrelsens anslag till förfogande i Malmö stads budget 2019 för att stoppa utsläpp av mikroplast från konstgräsplaner bäst används. De förvaltningar som varit representerade i arbetet har varit fastighets- och gatukontoret, fritidsförvaltningen, förskoleförvaltningen, grundskoleförvaltningen, miljöförvaltningen, serviceförvaltningen och VA Syd.

Miljöförvaltningens roll har varit att samordna arbetet. Vid prioriteringen av åtgärder har förvaltningarna valt åtgärder där spridning av mikroplast från befintliga ytor kan minska, samt där kunskap om ersättningsmaterial är låg och det finns ett behov av att prova nya. Följande förslag till prioriterade åtgärder och tester har tagits fram i samråd mellan fastighets- och gatukontoret, fritidsförvaltningen, förskoleförvaltningen, grundskoleförvaltningen, miljöförvaltningen och serviceförvaltningen:

1. Informationsspridning om skötsel av anläggningar samt om handlingsplanen för utfasning av konstgräsplaner och platsgjutet granulat

Innefattar informationsspridning om hur ytor med platsgjutet granulat ska skötas och

information till den egna organisationen om handlingsplanen. Detta kan med fördel göras tillsammans i staden då det i många fall är samma information behöver spridas inom alla förvaltningar. Informationsmaterial behöver tas fram och är tänkt att spridas bland annat till de som sköter ytorna samt de som gör beställningar. Det kan bland annat handla om att ta fram broschyrer, arrangera workshops och andra event samt för att ta fram annat material som efterfrågas av skötare och beställare. Förvaltningarna kommer tillsammans genomföra åtgärderna under ledning av miljöförvaltningen. Miljönämnden genomför ansökan av medel.

Kostnad: 50 000 kronor

2. Testa att anlägga Corkeen istället för gummasfalt på skolgård

Corkeen består av kork som blivit över vid annan korkproduktion. Materialet ska klara tillgänglighetskraven och delvis klara fallskyddet. Materialet är ännu inte provat i Sverige. Medlen kommer täcka den ökade kostnaden som uppstår vid anläggning av Corkeen i stället för gummasfalt på två grundskolor i samband med att skolgårdarna ändå ska göras om. Val av ytor har skett i samråd mellan grundskoleförvaltningen, förskoleförvaltningen samt fastighets- och gatukontoret för att ytorna ska vara representativa för samtliga förvaltningars ytor. På så sätt kan en utvärdering göras gemensamt och resultatet användas av alla förvaltningar, utan att flera provytor behöver anläggas. Totalt rör det sig om en yta på 198 kvm. Testet genomförs av serviceförvaltningen i samråd med grundskoleförvaltningen, förskoleförvaltningen och fastighets- och gatukontoret. Servicenämnden genomför ansökan av medel.

Kostnad: 300 000 kronor

3. Designa en kombinerad grund- och förskola med minimalt platsgjutet granulat

Ett teoretiskt test för att bland annat undersöka om plastgjutet granulat som fallskydd verkligen behövs och om lekutrustning som kräver fallskydd ger ett mervärde som inte kan fås av annan utrustning. Testet ska svara på om vi behöver platsgjutet granulat som fallskydd eller om vi kan anpassa lekutrustning för att undvika fallskydd, om lekutrustning som kräver fallskydd ger ett mervärde som inte kan fås av annan utrustning och om vi kan uppfylla kraven på tillgänglighet utan gummi. Åtgärden ska resultera i en rapport med en utvärdering där det framgår eventuell kostnadsskillnad mellan dagens projektering idag och när gårdarna planeras på ett annat sätt. Testet genomförs gemensamt av förskoleförvaltningen, grundskoleförvaltningen och serviceförvaltningen med en landskapsarkitekt på ramavtal. Grundskolenämnden genomför ansökan av medel.

Kostnad: 200 000 kronor

4. Installera städstationer i anslutning till konstgräsplaner

Städstationerna ska installeras vid konstgräsplanerna och kommer bestå av sko- och klädborstar samt informationsskyltar med information om bland annat hur spelarna ska göra för att minska risken för att den granulat de får med sig sprids. Installation av städstationer är redan genomfört i Göteborg med lyckat resultat och det har påbörjats ett försök på Rosengård. Åtgärden är tänkt att genomföras på alla Malmö stads konstgräsplaner med syfte att minska den mängd granulat som spelarna tar med sig via kläder och utrustning. Fritidsförvaltningen kommer genomföra åtgärden. Fritidsnämnden genomför ansökan av medel.

Kostnad: 200 000 kronor

5. Genomföra skyddande åtgärder för att minska spridning av mikroplast från konstgräsplaner

De skyddande åtgärderna ska installeras vid konstgräsplaner som idag saknar skydd eller där skydd behöver kompletteras. Det kan exempelvis röra sig om sarger eller granulatfällor. De skyddande åtgärderna har redan genomförts på en del planer med goda resultat. Fritidsförvaltningen kommer genomföra åtgärden. Fritidsnämnden genomför ansökan av medel.

Kostnad: 1 250 000 kronor

Totalt beräknas ovanstående åtgärder och tester kosta 2 000 000 kronor.

Barnkonventionen

Barnkonventionen har beaktats vid handläggningen av detta ärende på följande sätt:

Åtgärderna och testerna är till viss del inriktad på barn och unga eftersom de till stor del är nyttjare av ytorna som berörs och frågor som rör lek och fritid samt tillgänglighet har tagits i beaktning.

Förslaget har utarbetats av: Camilla Wågstad, planeringssekreterare, förskoleförvaltningen, Elin Strömberg, utredningssekreterare, grundskoleförvaltningen, Jörgen Brandt, projektledare, grundskoleförvaltningen, Izabella Arwidson, projektledare, miljöförvaltningen, Jenny Denker, förvaltare, serviceförvaltningen, Mats Borglin, enhetschef för driftavdelningen, fritidsförvaltningen och Petra Bengtsson, landskapsarkitekt, fastighets- och gatukontoret.

Samråd har skett med Olof Liungman, avdelningschef, Miljöstrategiska avdelningen och Henric Nilsson, enhetschef, Miljöstrategiska avdelningen.

Ansvariga

Rebecka Persson
Miljödirektör

Olof Liungman
Avdelningschef
Miljöstrategiska avdelningen